

Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü Öğrencilerinin Aldıkları Eğitim ve Mesleki Gelecekleri Hakkındaki Düşünceleri (Düzce Üniversitesi Örneği)

Derya SEVİM KORKUT¹, Tarık GEDİK¹, Oğuzhan UZUN²

Özet

Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü, orman ürünleri endüstrisi ve odun dışı orman ürünleri ile ilgili alanlarda çağdaş eğitim ve öğretim yaparak nitelikli, araştırmacı ve analitik düşünebilen, sosyo-kültürel donanımlı, çevre ve toplum bilinci yüksek, yaratıcı, yenilikçi ve girişimci Orman Endüstri Mühendisleri yetiştirmek amacıyla yüksek öğretim faaliyetlerini yürütmektedir. Gelişen teknolojiler, güncellenen yasalar ve istihdam olanakları çerçevesinde Orman Endüstri Mühendisliği öğrencilerinin aldıkları eğitimin niteliğinin beklentilerini karşılayıp karşılamadığı ve mesleki gelecekleri hakkındaki düşüncelerinin belirlenmesi önemli görülmektedir. Bu bağlamda; çalışmada 1995 yılında eğitim ve öğretime başlamış olan Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü öğrencilerinin aldıkları eğitime ilişkin düşünceleri ve geleceğe ilişkin görüşleri incelenerek, bölümleri ile ilgili memnuniyet düzeylerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu amaçla oluşturulan anket formu 2009-2010 eğitim öğretim döneminde öğrenim gören öğrencilerden 98'ine Mayıs-Haziran 2010 tarihlerinde uygulanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel değerlendirilmesi sonucunda öğrencilerin %79.6'sının bölümlerinde aldıkları eğitimin niteliğinden memnun oldukları, %20.4'ünün ise memnun olmadıkları belirlenmiştir. Ayrıca, öğrencilerin %53'ünün mezun olduklarında kendilerini özel sektörde çalışmak için yeterli görmedikleri, %71.4'ünün ise mezun olduklarında iş bulma kaygısı yaşayacaklarını düşündükleri belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Orman endüstri mühendisliği bölümü, gelecek kaygısı, memnuniyet durumu

The Perception of Forest Industry Engineering Students on Their Education and Professional Future (Düzce University Case)

Abstract

The Department of Forest Industry Engineering is carrying out higher education activities by practicing contemporary education and training in the fields related to industry of forest products and non-wood forest products with the aim of raising Forest Industry Engineers who are searching and analytically thinking, socio-culturally equipped, environmentally and socially conscious, creative, innovative and enterprising. Within the frame of developing technologies, updated laws and employment opportunities, it is considered as important that whether or not the quality of the education received by the students of Forest Industry Engineering meets the need of the students and the perception of the students about their occupational future should be defined. In this sense; this study explores satisfaction status of Forest Industry Engineering students who started receiving education and training in 1995 in Düzce University, Faculty of Forestry about their department by analyzing their perception of education and future. The questionnaire form made for that purpose was conducted in May-June 2010 to 98 of the students who was receiving education in the education period of 2009-2010. Analysis of collected data reveals that %79.6 of the students was contented with the education in their department, %20.4 of them, however, was not contented. Also, %53 of the students did not consider themselves as qualified for employment in private sector when they graduated, %71.4 of them thought that they would experience anxiety of finding a job when they graduated.

Key words: Department of forest industry engineering, anxiety about future, level of satisfaction

1. Giriş

Küreselleşme, ülkeler arasındaki ekonomik entegrasyonlar ve keskinleşen rekabet gibi önemli süreçler, işletmeleri başarılı olabilmek için hızla bu değişimlere uyuma zorlamaktadır. Başarının giderek daha çok bilgiye bağlı hale gelmesi ile de nitelikli işgücüne olan talep yoğunlaşmaktadır. Özellikle ülkemiz gibi nüfus artış hızı yüksek, okullaşma oranı yeterli

¹ Düzce Üniversitesi, Orman Fakültesi, Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü, Konuralp Yerleşkesi, 81620, Düzce

² Çankırı Karatekin Üniversitesi Meslek Yüksekokulu, Malzeme ve Malzeme İşleme Teknolojileri Bölümü, Mobilya ve Dekorasyon Programı, 18100, Balıca, ÇANKIRI

düzeyle ulaşamamış, dolayısıyla genel eğitim düzeyi düşük kalmış olan ülkeler için bu ihtiyaç daha da yoğun bir şekilde hissedilmektedir (Aytekin, 2005).

Küreselleşme süreci her alanda olduğu gibi eğitim-öğretim alanında da ülkeleri, kurumları ve bireyleri ortak standartlara uymaya zorlamaktadır. Bütün bu gelişmeler çerçevesinde, Orman Endüstri Mühendisliği eğitim-öğretim programlarının uluslar arası düzeyde akreditasyona sahip olması ve ilgili endüstri sektöründen gelen taleplere uygun bir yapıya kavuşturulması büyük önem arz etmektedir (Yıldız, 2010).

Eğitimin tüm alanlarında olduğu gibi yükseköğretimde de eğitimden temel olarak yararlananlar öğrencilerdir. Ağaoğlu'na göre bu nedenle öğrencilere eğitim kurumlarının kazandırdığı ve kazandıracığı davranışlar çok önemlidir. Öncelikle bu davranışların neler olacağı günümüz ve geleceğin toplumlari göz önünde bulundurularak belirlenmelidir. Bu noktada ilgili tüm bireylerin ve çevrelerin görüşleri, beklentileri ve gereksinimleri belirlenerek onların doyumu sağlanmalıdır (Ağaoğlu, 1997).

Bireylerin mesleki gelişimlerini etkileyen pek çok faktörün olduğunu belirten Durmuş, çoğunlukla bu faktörlerin dikkate alınmadan bir meslekle bir zihinsel yetenek ya da ilgi eşleştirildiğinden mesleki seçimin etkisiz olduğunu belirtmektedir. Zihinsel yetenek sınırları; eğitim, aile, kişilik yapısındaki farklılıklar, benlik değeri, mesleklere ilişkin değerleri, ilgileri, klişeler ve beklentileri, cinsiyet farkları, çevresel etkiler ve meslek seçiminde bir faktör olarak gerçekçiliği içeren mesleki olgunluk düzeyi dikkate alınarak verilen meslek seçim kararları yanında mesleklerin tanıtım olanaklarını da sunan yöneltme ortamı ile giderek nitelikli, mutlu ve ülke ekonomisine katkı veren bir gençlik yaratılabilir (Durmuş, 1996).

Orman ürünleri sanayinde Orman Endüstri Mühendislerinin tercih edilmesi kadar daha doğal bir durum olmamalıdır. İşletmelerin orman endüstri mühendislerini işyerlerinde tercih etme sebebi olarak %25 oranında "mesleki anlamda daha iyi yetiştirilen başka bir mühendislik dalının olmaması"; %22,5 oranında da "ağaç malzemeyi iyi tanımaları" seçeneklerinin önem kazandığı Koç ve arkadaşları tarafından belirtilmiştir. Öte yandan, işletmelerin orman endüstri mühendislerini tercih etmeme sebepleri olarak da %30 oranında "uygulama eksikliği"; %13'erlik oranlarla da "teorik bilgi eksikliği" ve "pazarlama-girişimcilik yeteneklerinin iyi olmaması" aynı çalışmada ifade edilmektedir (Koç vd., 2009).

Her geçen gün ilerleyen teknolojiye ayak uydurmaya çalışan sektörlere nitelikli eleman yetiştirmeyi amaç edinen yüksek öğrenim kurumları, sürekli olarak hem fiziki şartlarını hem de öğretim üyelerini geliştirmek zorundadır. Hazırlanan bu çalışma ile orman endüstrisinde nitelikli eleman olarak çalışan orman endüstri mühendislerinin mesleki eğitim düzeyleri ve gelecek hakkındaki düşünceleri Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Orman Endüstri Mühendisi adayları üzerinde araştırılmaya çalışılmıştır. Küreselleşme sonucunda artan teknoloji doğal olarak beraberinde işletmelerin rekabet güçlerinin iyi olmasını da gerektirmektedir. Bu nedenle yüksek öğretim kurumlarında verilen eğitimin çalışma alanlarında yeniliklere açık bir toplum oluşmasına yardımcı olması gerekmektedir.

Yükseköğrenimin orman fakültelerinde orman endüstri mühendisi olarak eğitim öğretime başlayan öğrencilerin bölümleri ile ilgili memnuniyet düzeylerinin ortaya konulması için hazırlanan bu çalışmada lisans eğitiminin daha yararlı bir yapıya büründürülmesi için nelerin yapılması gerektiği Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü öğrencileri üzerinde araştırılmaktadır.

2. Materyal ve Yöntem

Bu çalışmada Düzce Üniversitesi, Orman Fakültesi Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü öğrencilerinin bölümleri ile ilgili memnuniyet düzeylerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Çalışmanın evrenini 2, 3 ve 4. sınıfta okuyan toplam 141 öğrenci oluşturmaktadır (2009-2010 öğretim döneminde hazırlık sınıfı açıldığından dolayı 1. sınıf öğrencileri olmadığından). Çalışmada 141 öğrencinin tamamına anket formu dağıtılmış ancak

geri dönmeyen ve değerlendirmeye uygun bulunmayan anketler olmuştur. Çalışma sonucunda toplam 98 anket değerlendirme kapsamına alınmıştır. Anketlerin geri dönüş oranı %69.5 olarak saptanmıştır. Literatürdeki çalışmalar dikkate alındığında, ana kütle üzerinden gerçekleşen geri dönüş oranlarının genellikle %20 ile %45 arasında değiştiği gözükmektedir (Hum ve Leow, 1996; Bal ve Gundry, 1999). Bu nedenle ulaşılan veri sayısının istatistiki olarak yeterli olduğu kabul edilmiştir.

Çalışmada kullanılan anket 36 sorudan oluşmaktadır. Kullanılan anket formunda öğrencilerin bazı demografik özellikleri, aldıkları eğitim ve mesleki gelecekleri hakkındaki düşünceleri, bölümle ilgili karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerine yönelik sorular yer almaktadır.

Analiz esnasında öncelikle elde edilen anketlerde yer alan değişkenler kodlanmış, bir veri tabanı oluşturulmuş ve PASW Statistic 18.0 paket programı ile değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen veriler değerlendirilerek çeşitli öneriler geliştirilmiştir

3. Bulgular

Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü 1995 yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi bünyesinde öğretime başlamış ve 2006 yılında Düzce Üniversitesinin kurulması ile Düzce Üniversitesi bünyesinde yer almaya başlamıştır. 1995-2010 yılları arasında Orman Endüstri Mühendisliği'nde kayıtlı öğrenci sayısı ile toplam mezun sayısı Çizelge 1'de verilmiştir (Anonim 2010).

Çizelge 1'e göre, 1995-2010 yıllarında toplamda 516 öğrencinin orman endüstri mühendisliği bölümüne kayıt yaptırdığı görülmektedir. Bölüm ilk mezunlarını 1998-1999 öğretim yılında 17 öğrenci ile vermiştir. 2010 yılına kadar bölümden toplam 283 orman endüstri mühendisi mezun olmuştur.

Çizelge 1. 1995-2010 yılları arası Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü öğrenci sayısı

Öğretim yılı	Öğrenci kontenjanı	Kayıt yaptıran öğrenci sayısı	Kayıt silinen öğrenci sayısı	Mezun olan öğrenci sayısı
1994-1995	30	29	-	-
1995-1996	30	30	2	-
1996-1997	30	28	7	-
1997-1998	30	27	5	-
1998-1999	30	30	5	17
1999-2000	30	29	8	26
2000-2001	30	28	3	20
2001-2002	30	29	6	25
2002-2003	30	29	2	22
2003-2004	30	30	12	32
2004-2005	30	28	6	19
2005-2006	40	40	4	26
2006-2007	40	37	7	22
2007-2008	40	38	8	29
2008-2009	40	38	4	21
2009-2010	50	46	2	24
Toplam	540	516	81	283

Ankete katılan öğrencilerin sınıflarına ilişkin veriler Çizelge 2'de verilmiştir.

Çizelge 2. Katılımcı öğrencilerin sınıfları

Sınıf	Sıklık	Yüzde
2	25	25.5
3	38	38.8
4	35	35.7
Toplam	98	100

2007 girişli olan ve çalışmanın yapıldığı sırada dördüncü sınıfta okuyan öğrencilerden 35 tanesine, 2008 girişli ve üçüncü sınıfta okuyan 38 ve 2009 girişli olan ve ikinci sınıfta okuyan 25 olmak üzere toplam 98 öğrenciye çalışmada ulaşıldığı görülmektedir.

3.1. Öğrencilerin Bazı Demografik Özellikleri

Çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine ilişkin elde edilen veriler izelge 3’de verilmiştir.

Çizelge 3. Öğrencilerin cinsiyetleri

Öğrenci Cinsiyeti	Sıklık	Yüzde
Erkek	71	72.4
Kız	27	27.6
Toplam	98	100

Kız ve erkek öğrenci arasındaki yüksek oran farkı dikkati çekmektedir. Çalışmaya katılan kız öğrencilerin sayısı 27, erkek öğrencilerin ise 71’dir.

Öğrencilerin yaş aralığı 19-27 arasında değişmekte olup, ortalama yaş 22 olarak belirlenmiştir.

Orman Endüstri Mühendisliği eğitime gelen öğrencilerin mezun oldukları lise türü izelge 4’de verilmiştir.

Çizelge 4. Öğrencilerin mezun oldukları lise türü

Lise türü	Sıklık	Yüzde
Genel Lise	54	55.1
Anadolu Lisesi	24	24.5
Endüstri Meslek Lisesi	3	3.1
Anadolu Öğretmen Lisesi	2	2.0
İmam Hatip Lisesi	1	1.0
Teknik Lise	1	1.0
Diğer	13	13.3
Toplam	98	100

Programa kayıtlı öğrencilerin yarıdan fazlası (%55.1) genel lise mezunlarından oluşmaktadır. Genel lise haricinde bölüme en fazla Anadolu Lisesinden (%24.5) mezun olan öğrencilerin geldiği tespit edilmiştir. Bu iki lise türünün dışında kalan diğer lise türlerinden mezun olan öğrencilerin bölümü fazla tercih etmediği söylenebilir. Diğer seçeneği altında (%13.3) ise öğrencilerin, yabancı dil ağırlıklı lise, süper lise ve yabancı dil ağırlıklı süper liseden mezun oldukları belirlenmiştir.

Öğrencilerin %11.2’si kendi gayreti ile %88.8’i de dershaneye giderek üniversite sınavına hazırlandığını belirtmişlerdir. Üniversite sınavında Orman Endüstri Mühendisliği bölümünü öğrencilerin %18.4’ünün ilk girişte, %56.1’inin 2. girişte, %17.3’ünün 3. girişte, %4.1’inin 4. girişte ve %4.1’inin 5 ve 6. girişlerinde kazandıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin bölüm tercihine bakıldığında ise; tercih sırasının 2 ile başlayıp, 24. sıralara kadar değiştiği görülmüştür.

Orman Endüstri Mühendisliği bölümüne gelen öğrencilerin %23.5’i bölümü kesinlikle bilinçli bir şekilde, %49’u az-çok da olsa bilinçli bir şekilde %27.5’inin de bilinçsizce tercih ettikleri belirlenmiştir. Mesleğin özellikleri ve içeriği hakkında öğrencilerin %14.3’ü daha önceden bilgi sahibi olduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin %56.1’i az-çok bilgi sahibi olduklarını belirtirken, %29.6’sı bölüm hakkında hiçbir bilgi sahibi olmadıklarını ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin %94.9’unun kendisi ya da babasına ait orman endüstri mühendisliği alanı ile ilgili işyeri sahibi olmadıkları belirlenirken, %21.4’ünün yakınlarının orman endüstri mühendisliği alanı ile ilgili işyeri sahibi oldukları belirlenmiştir.

Öğrencilerin baba meslekleri incelendiğinde; %37.7 oranında emekli, %18.4 oranında memur, %24.5 oranında serbest meslek, %10.2 oranında işçi ve %9.2 oranında da çiftçi çocuklarının bölümü tercih ettikleri belirlenmiştir.

Öğrencilerin anne mesleklerine bakıldığında %74.5 oranında ev hanımı, %14.4 oranında emekli, %4.1 oranında işçi, %2 oranında çiftçi ve %4 oranında da memur olduğu belirlenmiştir.

Kardeş sayısına bakıldığında öğrencilerin %5.1'inin 1 kardeş, %46.9'unun 2 kardeş, %26.5'inin 3 kardeş, %13.3'ünün 4 kardeş, %5.1'inin 5 kardeş, %3.1'inin 6 kardeş olduğu belirlenmiştir.

Öğrenci ailelerinin ortalama aylık gelirleri 600 TL'den başlayıp 3000 TL'ye kadar çıkmaktadır. Öğrencilerin aylık harcama miktarları 150 TL'den başlayıp, 750 TL'ye kadar çıkabilmektedir. Öğrencilerin %24.5'i devletten ya da özel kuruluştan öğrenim bursu alırken, %75.5'i herhangi bir burs almamaktadırlar. Burs alan öğrencilerin burs miktarlarının 150 TL ile 200 TL arasında değiştiği belirlenmiştir. Aileleri tarafından gönderilen para ve aldıkları burs miktarından oluşan aylık harcamalarını öğrenciler, %38.8 oranında yeterli ve %42.8 oranında kısmen yeterli bulurken, %18.4 oranında da yeterli bulmamaktadır.

3.2. Öğrencilerin Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü İle İlgili Düşünceleri

Çalışmada öğrencilerin Orman Endüstri Mühendisliği bölümünü hem eğitsel yönden hem de niteliksel yönden değerlendirmeleri istenmiş ve elde edilen bulgular Çizelge 5'de verilmiştir.

Çizelge 5. Öğrencilerin Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü İle İlgili Düşünceleri

Seçenekler	Evet		Hayır	
	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde
Bölümünüzde bulunan öğretim elemanı sayısını yeterli buluyor musunuz?	24	24.5	74	75.5
Bölümünüzün size sağladığı malzeme, araç gereç ve makine eğitim öğretim için yeterli mi?	10	10.2	88	89.8
Bölümünüzün laboratuvar olanakları bir üniversite eğitimi için yeterli mi?	18	18.4	80	81.6
Bölümünüzün bilgisayar olanakları bir üniversite eğitimi için yeterli mi?	28	28.6	70	71.4
Bölümünüzde düzenlenen sosyal etkinlikler yeterli mi?	16	16.3	82	83.7

Çizelge 5 incelendiğinde öğrencilerin sadece %24.5'inin bölümlerindeki öğretim elemanı sayısını yeterli bulduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin %89.8'i bölümün sağladığı malzeme, araç gereç ve makineyi eğitim öğretim için, %81.6'sı laboratuvar olanaklarını, %71.4'ü bilgisayar olanaklarını bir üniversite eğitimi için yeterli bulmadıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca, öğrencilerin büyük çoğunluğu (%83.7) bölüm tarafından düzenlenen sosyal etkinlikleri üniversite eğitimi için yeterli bulmamaktadır.

3.3. Öğrencilerin Okudukları Bölümü Diğer Üniversitelerdeki Bölüm İle Karşılaştırması

"Diğer üniversitelerde bulunan orman endüstri mühendisliği bölümlerinin nasıl bir eğitim vermekte olduklarından haberdar mısınız?" sorusuna öğrencilerin 67'si (%68.4) diğer üniversitelerde verilen eğitimler hakkında bilgi sahibi olduklarını belirtmişlerdir. Bu soruya evet yanıtını veren öğrencilerden, eğitim gördükleri üniversitedeki kendi bölümleri ile diğer üniversitelerde bulunan orman endüstri mühendisliği bölümünü eğitim kalitesi açısından değerlendirmeleri istenmiştir. Kendi bölümlerindeki eğitim kalitesini, öğrencilerin %52.2'si orta, %25.4'ü iyi, %16.4'ü kötü, %3'ü hem çok iyi hem de çok kötü olduğunu belirtmişlerdir (Çizelge 6).

Çizelge 6. Öğrencilerin okudukları bölümü diğer üniversitelerdeki bölüm ile karşılaştırması

Seçenekler		Sıklık	Yüzde
Diğer üniversitelerde bulunan orman endüstri mühendisliği bölümlerinin nasıl bir eğitim vermekte olduklarından haberdar mısınız?	Evet	67	68.4
	Hayır	31	31.6
Cevabınız Evet ise kendi bölümünüzü diğer üniversitelerde bulunanlara göre eğitim kalitesi açısından nasıl değerlendirirsiniz?	Çok iyi	2	3
	İyi	17	25.4
	Orta	35	52.2
	Kötü	11	16.4
	Çok Kötü	2	3

Öğrencilerin büyük çoğunluğu (%89.8) bölümün düzenlediği mesleki gezi ve gözlemleri yeterli bulmadıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca, öğrencilerin %76.5'i bölümde verilen ders çeşidi ve içeriğini özel sektör için yeterli görmemektedirler.

Öğrencilerin staj konusundaki durumları incelendiğinde; %52'sinin henüz staj yapmadıkları, %41.8'inin stajlarının verimli geçerek amacına ulaştığını, %6.2'sinin ise stajlarının amacına ulaşmadığını belirttikleri tespit edilmiştir.

Bölümde görülen eğitimin özel sektöre uygunluğu hakkında öğrencilerin görüşleri alındığında; öğrencilerin %72.4'ü özel sektörün gerisinde olduğunu, %25.5'i özel sektörle başa baş olduğunu, %2.1'i ise özel sektörün ilerisinde olduğunu belirtmişlerdir.

3.4. Öğrencilerin Mezun Olduklarında Çalışmak İstedikleri Sektörler

Öğrencilerin mezun olduklarında eğitim aldıkları bölümle ilgili çalışmayı istedikleri sektörler Çizelge 7'de verilmiştir.

Çizelge 7. Öğrencilerin mezun olduklarında çalışmayı istedikleri sektörler

Sektör	N	Yüzde
Mobilya	46	46.9
Levha	34	34.7
Kamu	17	17.4
Kağıt	11	11.3
Kereste	9	9.2
Kapı, pencere	2	2.1
Diğer	14	14.4

Öğrencilerin mezun olduklarında çalışmayı planladıkları sektörler incelendiğinde; %46.9 oranında mobilya (N=46), %34.7 oranında levha (yonga levha ve lif levha) (N=34), %17.4 oranında kamu (N=17), %11.3 oranında kağıt (N=11), %9.2 oranında kereste (N=9), %2.1 oranında kapı-pencere (N=2) sektöründe çalışmak istedikleri belirlenmiştir. Ayrıca öğrenciler %14.4 oranında kaplama, ahşap yapı, emprenye, parke, ahşap dekorasyon, tekne tasarım ve imalat (N=14) sektöründe çalışmak istediklerini belirtmişlerdir.

3.5. Öğrencilerin Mezun Olduklarında Çalışmak İstedikleri Alanlar

Katılımcı öğrencilerin çalışmak istedikleri sektörün analizi yapıldıktan sonra sektörde çalışmak istedikleri çalışma alanları da araştırılmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin mezun olduklarında düşündükleri çalışma alanları Çizelge 8'de verilmiştir

Çizelge 8. Mezun olduğunda düşünülen çalışma alanlar

Çalışma Alanı	N	Yüzde
Üretim Planlama	30	30.6
Üretim	28	28.6
Kalite Kontrol	27	27.6
Pazarlama	19	19.4
Proje-Tasarım	15	15.3
Ar-Ge	13	13.3
Satın Alma	8	8.2
Diğer	2	2.0

Öğrencilerin mezun olduklarında çalışmayı planladıkları alanlar incelendiğinde; %30.6 oranında üretim planlama (N=30), %28.6 oranında üretim (N=28), %27.6 oranında kalite kontrol (N=27), %19.4 oranında pazarlama (N=19), %15.3 oranında proje-tasarım (N=15), %13.3 oranında Ar-Ge (N=13), %8.2 oranında satın alma (N=8) alanında çalışmak istedikleri belirlenmiştir. Ayrıca öğrenciler %2 oranında işletme yönetimi (N=2) alanında çalışmak istediklerini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin sadece %47'si mezun olduklarında kendilerini özel sektörde çalışmak için yeterli gördüklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin büyük çoğunluğu (%71.4) mezun olduklarında iş bulma kaygısı yaşayacaklarını belirtmişlerdir.

3.6. Öğrencilerin Bölümle İlgili Memnuniyet Durumları

Yapılan çalışma sonucunda öğrencilerin %79.6'sının okudukları bölümden memnun oldukları, %20.4'ünün ise bölümlerinden memnun olmadıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin bölümlerinden memnuniyetleri sorgulanırken 9 farklı yargıdan yararlanılmış ve elde edilen sonuçlar Çizelge 9'da gösterilmiştir.

Çizelge 9. Öğrencilere bölümleriyle ilgili memnuniyet durumları

Yargılar	N	Ortalama	Standart Sapma
Öğrenciler piyasaya yönlendirilsin	98	4,71	0,67350
Piyasaya özgü dersler verilsin	98	4,66	0,71715
Bilgisayar eğitimi geliştirilsin	98	4,64	0,73569
Dil eğitimi geliştirilsin	98	4,61	0,72699
Ders araç ve gereçleri güncellensin	98	4,55	0,77490
Dersler seçmeli hale getirilsin	98	4,51	1,37911
Öğrenci, eğitimci diyalogları geliştirilsin	98	4,47	0,78915
Fiziki şartlar iyileştirilsin	98	4,41	081020
Ders yükü hafiflesin	98	3,91	1,17611

(1= Kesinlikle katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Kararsızım 4= Katılıyorum 5=Kesinlikle Katılıyorum)

Çizelge 9 incelendiğinde; öğrenciler piyasaya yönlendirilmeleri konusunda daha fazla desteklenmeleri gerektiğini önemli bulmaktadırlar. Ayrıca, öğrenciler piyasaya yönlendirilme konusunda piyasaya uygun bir ders müfredatının ve bilgisayar eğitiminin de gerekli olduğunu ikinci ve üçüncü sırada önemli bulmaktadırlar. Öğrencilere göre ders yüklerinin hafifletilmesinin onlarda bir memnuniyet oluşturmayacağını en az katılım göstererek belirtmişlerdir. Yine öğrencilere göre fiziki şartların iyileştirilmesi ile de bölümle ilgili memnuniyetlerinde fazla bir artışın meydana gelmeyeceği belirtilmektedir.

Öğrenciler açık uçlu olarak sorulan memnuniyetle ilgili sorulara memnun olmama konusunda bölümle ilgili bazı eksikliklerin olduğunu ileri sürmüş ve bu eksiklikler doğrultusunda da bazı önerilerde bulunmuşlardır;

- Orman ürünleri sanayi sektöründe orman endüstri mühendisliği bölümünün fazla bilinmemesi ve fabrikalarda orman endüstri mühendisleri yerine diğer mühendislerin çalışmasından dolayı iş olanakları kısıtlı bulunmaktadır.
- Bölüm ders içeriklerinin sektörün beklentilerini karşılayacak şekilde bilgisayar ve yabancı dili ön planda tutan ve laboratuvar uygulamalarını arttıran bir şekilde güncellenmesi sağlanmalıdır.
- Seçmeli dersler vasıtasıyla çalışılması düşünülen sektöre uygun spesifik dersler verilmelidir.
- 5531 sayılı “Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkında Kanun”un orman endüstri mühendislerine getirdiği çalışma olanaklarının, orman ürünleri sanayi sektörü tarafından benimsenmesi sağlanmalıdır.
- Endüstriye yönelik teknik gezilerin arttırılması ve sektör temsilcilerinin bölüm tarafından sektörü tanıtıcı seminer/panele davet edilerek orman endüstri mühendislerinin çalışma alanlarının tanıtılması sağlanmalıdır.

4. Sonuç ve Öneriler

Programa kayıtlı öğrencilerin yarısından fazlası (%55.1) genel lise mezunlarından oluşmaktadır. Genel lise haricinde bölüme en fazla Anadolu Lisesinden (%24.5) mezun olan öğrencilerin geldiği tespit edilmiştir. Gedik ve arkadaşları tarafından Türkiye’deki orman fakülteleri orman endüstri mühendisliği son sınıf öğrencileri üzerinde 2008 yılında yapılan çalışmada da öğrencilerin %63.2 oranında genel liseden mezun oldukları belirtilmiştir.

Orman endüstri mühendisliği bölümüne gelen öğrencilerin %23.5’i kesinlikle bölümü bilinçli bir şekilde, %49’u az-çok da olsa bilinçli bir şekilde %27.5’inin de bilinçsizce bir tercih yaptıkları belirlenmiştir. Akyüz ve arkadaşları tarafından 2004 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) Orman Fakültesi öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada, katılımcıların %64.7’sinin buldukları bölümü tesadüfen seçtikleri, %58.8’inin boşta kalmamak için ve %44.7’sinin de ailelerinin isteği doğrultusunda bölümü seçtikleri belirtilmiştir.

Öğrencilerin %89.8’i bölümün sağladığı malzeme, araç gereç ve makineyi eğitim öğretim için, %81.6’sı laboratuvar olanaklarını, %71.4’ü bilgisayar olanaklarını bir üniversite eğitimi için yeterli bulmadıklarını ifade etmişlerdir. Gedik ve arkadaşları tarafından 2006 yılında KTÜ ve Abant İzzet Baysal Üniversitesi (Şimdiki adı ile Düzce Üniversitesi) Orman Fakültelerinden mezun olan orman endüstri mühendislerine yönelik olarak bölümlerindeki eğitimin niteliğinin değerlendirilmesi üzerine yapılan bir araştırmada, mezun olan orman endüstri mühendisleri lisans döneminde güncel konuların yeterli düzeyde verilmediğini vurgulamıştır. Yapılan çalışmada lisans döneminde verilen eğitimin %45.9 oranında yetersiz, %44.3 oranında ne yeterli ne yetersiz ve %9.8 oranında da yeterli olduğu bulunmuştur. Uzun ve Çınar tarafından (2009) Türkiye’de 5 farklı üniversitenin mobilya ve dekorasyon eğitimi bölümlerinden tesadüfi seçilen 200 öğrenci üzerinde yapılan bir çalışmada da öğrencilerin %87’lik kısmının eğitim ve öğretim aldıkları mobilya ve dekorasyon bölümünden memnun olmadıkları belirlenmiştir.

Öğrencilerin büyük çoğunluğu (%71.4) mezun olduklarında iş bulma kaygısı yaşayacaklarını belirtmişlerdir. Akyüz ve arkadaşlarının (2009) yaptığı bir çalışmada 2005 yılında orman fakültelerinin son sınıflarında okuyan öğrencilerin %47 oranında mezuniyetten sonra iş bulabilecekleri belirlenmiştir. Aynı yıl son sınıfta okuyan orman endüstri mühendisliği öğrencilerine göre bu oran %59.1 olarak tespit edilmiştir.

Öneriler

- Ülkemizdeki orman endüstri mühendisliği bölümlerinde gelişen teknoloji ve ihtiyaçlara göre ortak bir eğitim programı geliştirilmeli, yeni açılımlar ve deneyimler paylaşılmalıdır.
- Teknik geziler üzerinde durularak öğrencilerin bölümle ilgili her dersi kapsayacak bir planlamada teknik geziye gitmelerini sağlamak öğrenciler açısından faydalı olacaktır.
- Proje, çizim ve tasarım konularını içeren derslere ağırlık verilmeli, haftanın en az bir günü fabrikada uygulamalı olarak bulunulmalı, çalışılacak alana yönelik seçmeli dersler açılmalı, meslek ile ilgili uygulamalı proje çalışmaları yaptırılmalı, ders programı özellikle 3. ve 4.sınıflarda daha kolay bir araya toplanmalı, öğrenciye meslek adına kendisine ekstra bir şeyler katacak zaman kalmalı, boş günlerde meslek ile ilgili bir yerde deneyim kazanmak isteyen öğrencilere imkan verilmelidir.
- Bitirme ödevleri sektörden gelen talepler doğrultusunda belirlenerek, bir kısmının sektör ile birlikte yapılması sağlanmalıdır.
- Zayıf olan üniversite sanayi işbirliği geliştirilerek, ortak projeler yapılmalı, bitirme çalışmalarının bu projeler çerçevesinde yürütülmesi sağlanmalıdır.
- Lisans düzeyinde sektörde ilk çalışma imkanı mesleki stajlar ile sağlanmaktadır. Bu nedenle öğrencilere mesleki stajın önemi ile ilgili bilgilendirme yapılarak mesleki stajın etkinliği artırılmalıdır.
- Mezuniyet ortalamasında hesaba katılan harf notunun 100 puan üzerinden karşılıklarındaki eşitsizliğin kaldırılması için, tüm orman fakültelerinde ortak bir başarı puanı ve harf notu benimsenmelidir.
- Bölümde öğretim kalitesinin artırılması için laboratuvar, derslik, çalışma ortamı gibi sıralanabilecek olanaklardan öğrencilerin daha fazla yararlanması sağlanmalıdır.
- Fakültelerde öğrencilerin rahatlıkla çalışmalarını yürütebilecekleri ve internetten yararlanabilecekleri ders çalışma salonları ile sosyal faaliyetlerini yapabilecekleri fiziki alanlar oluşturulmalıdır.

Kaynaklar

- Ağaoğlu, E., 1997. Toplam Kalite Yönetimi-Okul ve Sınıf Yönetimi İle İlişkisi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7 (1-2) 33-40, Eskişehir.
- Akyüz, İ., Duran, A., Karakuş, B. ve Alıcı, Y., 2004. Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi Üçüncü ve Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Eğitim Öğretim Üzerine Düşünceleri, V. Ulusal Orman Fakülteleri Öğrenci Kongresi Bildiriler Kitabı, 2. cilt, ss. 48-52
- Akyüz, K.C., Gedik, T., Aydın, A., Yıldırım, İ., ve Akyüz, İ., 2009. Orman Fakülteleri Son Sınıf Öğrencilerinin Meslek Tercihleri ve Girişimcilik Yetenekleri, KTU Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi, Yıl: 2, Cilt: 1, Sayı: 3, 139-158, Trabzon.
- Anonim, 2010. Düzce Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı Kayıtları.
- Aytekin, A., 2005. Meslek Seçimini Etkileyen Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Faktörler Isparta Örneği, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Bölümü, Yüksek Lisans Tezi, 220 s., Isparta.
- Bal, J., Gundry, J., 1999. Virtual Teaming in the Automotive Supply Chain Team Performance Management: *An International Journal*, 5 (6), 174-193.
- Durmuş, Ç., 1996. Değerlerin Meslek Grupları Açısından İncelenmesi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 163 s. İstanbul.

- Gedik, T., Akyüz, K.C., Aydın, A., Yıldırım, İ. ve Akyüz, İ., 2008, Orman Endüstri Mühendis Adaylarının Bölüm Tercihleri ve İş Bulma Düşünceleri Üzerine Bir Araştırma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Dr. H. İbrahim Bodur Girişimcilik Uygulama ve Araştırma Merkezi, Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, Cilt: 3, Sayı: 1, Haziran, Çanakkale.
- Gedik, T., Batu, C. ve Akyüz, K.C., 2006. Orman Endüstri Mühendislerine Lisans Düzeyinde Verilen Eğitimin Değerlendirmesi Üzerine Bir Araştırma (Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve Karadeniz Teknik Üniversitesi Örneği), Abant İzzet Baysal Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, Cilt: 2, Sayı: 2, Aralık 2006, Düzce.
- Hum, S.H., ve Leow, L.H., 1996. Strategic Manufacturing Effectiveness; An Empirical Study Based on The Hayes-Wheelwright Framework, *International Journal of Operations and Production Managements*, 16 (4), 4-18.
- Koç, K.H., Kurtoğlu, A. ve Erdinler, E.S. (2009), Orman Endüstri Mühendisliği Eğitim ve Öğretiminde Yeniden Yapılanma Modeli, I. Ulusal Batı Karadeniz Ormancılık Kongresi Bildiriler Kitabı Bartın Orman Fakültesi Dergisi Özel Sayı 1:71-81.
- Uzun, O., Çınar, H., 1999. Educational Satisfaction And Expectation of Future Careers of The Students in The Furniture And Design Education, *Social and Behavioral Sciences*, Procedia Social and Behavioral Sciences 1, 129–135
- Yıldız, Ü.C., 2010. Orman Endüstri Mühendisliği Eğitim-Öğretim Programında Yenilik Gereksinimi ve Akreditasyon Olanakları, III. Ulusal Karadeniz ormancılık Kongresi, 20-22 Mayıs, Cilt: V, s. 1899-1915